

**Olla muudatuste esilekutsuja maaelanike jaoks –
kvalifikatsiooniprogramm Euroopa
maapiirkondadele**

**Elukestva õppe õppekava tšehhi
versioon**

Autor:

Oktoober 2014

This document has been produced with the financial support of the European Commission. This text reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Sisukord

Elukestva õppe õppekava tšehhi versioon	Error! Bookmark not defined.
1. Kursuse kokkuvõte.....	Error! Bookmark not defined.
2. Õppekava.....	Error! Bookmark not defined.
Moodul 1 - Soojendus	4
Moodul 2 - Kes on kaasatud kodanik ja mis on kodanikuosalus?	5
Kohalike küsimuste määratlemine	Error! Bookmark not defined.
Moodul 4 - Tingimused osalemiseks.....	7
Moodul 5 - Kaasatud kodaniku ja kodanikuosaluse kommunikatsioon	8
Moodul 6 - Kogukonna arengu protsess.....	9
Moodul 7 - Parimate praktikate näide – poliitiku vaatepunkt	10
Interaktiivsed tehnikadrühmatöök – sissejuhatus	Error! Bookmark not defined.
Moodul 9 - Interaktiivsed tehnikadrühmatöök – probleemianalüüs.....	12
Moodul 10 - Projekti eesmärkide määratlemine.....	13
Moodul 11 - Interaktiivsed meetodid jatehnikadrühmatöök – Sidusrühmade analüüs	14
Moodul 12 - Oma projekti tegevuskava	15
Moodul 13 -Edasised sammud – kogukonna aktsioonide tingimused	16
Moodul 14 - Katseperiood	17
Moodul 15 - Kodanikuosaluse protsessi riskidja tõkked	18
Moodul 16 - Tegelikud võimalused.....	19

Viimati uuendatud: oktoober 2014
Täiendav informatsioon: www.quapro.eu

Kontakt:
Agora Central Europe
www.agorace.cz
Petra Rezka 12
140 00 Praha 4

1. Kursuse kokkuvõte

Annotatsioon:

Kursus keskendub maapiirkondade kodanike kaasatuse ja kodanikuosaluse teemale otsustusprotsessis. See ühendab endas teoreetilise õppe ning konkreetsetele kohalikele probleemidele praktiliste lahenduste kavandamise. Esmalt omandavad osalejad uusi teadmisi ja oskusi ning seejärel töötavad välja ning viivad ellu mitmeid väiksemaid projekte, mis keskenduvad antud piirkonna iga omavalitsuse elutingimuste parandamisele.

Sihtrühmad:

Kursus on loodud eeskätt ühe või enama spetsiifilise piirkonna elanike tegevusrühmadele (*Local Action Group*). Kursus on suunatud kolmele peamisele rühmale, mis omavad antud probleemide seisukohast olulist tähtsust. Need on aktiivsed kohalikud elanikud, st erinevate ühingute, klubide ja liikumiste esindajad. Eraldiseisvaks rühmaks on nn võimu esindajad, st linna- ja vallavanemad, volikogude esimehed, volikogude liikmed. Kolmandasse rühma kuuluvad avaliku halduse esindajad, valla ja linna või riigistruktuuride esindajad piirkonnas.

Osalejate otsingul ja kaasamisel tuleb silmas pidada vajadust moodustada mitu töörühma, milles oleks esindatud kõik eelpoolnimetatud struktuuride liikmed. Optimaalne on moodustada 4 – 5 töörühma (maksimaalselt 5 inimest igas rühmas) kas vastavalt kuuluvusele konkreetsele omavalitsusse või ühe mingi teema põhjal, mis on oluline antud piirkonnas.

Kursuse suunitlus:

Lisaks Üldkontseptsiooni¹ suunatusele koostööle on meie kursuses kombineeritud erinevaid hariduslikke suundumusi. Üldjoontes võib meie kontseptsiooni nimetada projektipõhiseks õppeks (vt ka kombineeritud grupimeetod) ja probleemõppeks. Osalejad saavad oma teadmised, oskused ning kogemused projekte ette valmistades ja ellu viies. Kombineeritud on kolm erinevat meetodit:

- selgitavad meetodid (lektorite ning külalisesinejate loengud ning esinemised)
- interaktiivsed meetodid (rühmatöö ja diskussioon, probleemide lahendamine, simulatsioon)
- rakenduslikud meetodid (mentorlus jaomandatud teadmiste testimine reaalses olukordades)

¹ "Koostööks sobiv õpikeskond loob kõikide osalejate jaoks paema arusaamise oma ülesannetest ja rollidest", vaata lisaks: www.quapro.eu/course-concept-and-curricula.html

Kursuse ülesehitus:

Esimene osa määratleb **kursuse peamise treeningobjekti**. Üldjoontes on kursuse eesmärgiks vajalike teadmiste omandamine, tööühmade moodustamine ning järgmise osa jaoks tööülesande kavandamine. Kursus ühendab otsesed ülesanded ja interaktiivsed harjutused. See sisaldab samuti näiteid headest kogukonnaprojektidest. Treeningute temaatikaks on peamiselt laiema osavõtjaskonna kaasamine projektide ühisesse kavandamisse, ettevalmistamisse ja teostamisse väiksemates omavalitsustes, milleks võib olla näiteks:

- Kodanikuosaluse määratlemine
- Kohalikud probleemid ja väljakutsed
- Suhtlemine osalusprotsessides
- Inimeste kaasamine
- Parimate kogemuste näide – poliitiku vaatekoht
- Rühmas töötamise interaktiivsed tehnikad (probleemi analüüs, eesmärkide “SMARTimine”, sidusrühmade analüüs, tegevuste kavandamine
- Osalusprotsessi tingimused – rahastusskeem

Selle staadiumi väljundiks on projekti tegevuskava, mida osalejad sooviksid oma kogukonnas, omavalitsuses või piirkonnas näha kursuse järgmises osas toimuvana.

Kursuse teine osa hõlmab nõndanimetatud **katseperioodi**. Moodustatud rühmad panevad oma teadmised kahe või kolme kuu jooksul tegelikkuses proovile. Osalejate ülesanne on kontrollida teemade asjakohasust kavandatava projekti jaoks, st teha läbi esimesed sammud kolme põhirühma kaasamiseks ning nendelt tagasiside või isegi toetuse saamiseks oma projekti valikteema kohta. Selle osa lõpus kohandab iga tööühm oma tegevuskava vastavaks rahastustaotluse tingimustele. Selles katsefaasis pakuvad treenerid osalejatele kaasabi inimeste kaasamisel ja projektitaotluse ettevalmistamisel.

Kolmas osa ühendab **treeningu ja kursuse tulemuste avaliku esitluse**. Selle eesmärgiks on anda hinnang kursuse eelmisele kahel osale ning kindlustada projekti jätkuvus. Programm keskendub osalejate kogemustele kõigi kolme rühma kaasamisel katseperioodi jooksul. Õpetav osa keskendub:

- Kodanikuosaluse riskid ja tõkked
- Inimeste kaasamiseks sobilike projektide rahastusskeemide tutvustamine
- Parimate maapiirkondade jaoks sobilike kogemuste tutvustus.

Selle osa lõppu on kavandatud praktiliste tegevuste ja ettevalmistatud projektide avalik esitus. Sobilik oleks lõppfaasile veidi pidulikkust anda ning kutsuda esitlustest osa saama laiemat kuulajaskonda nendest omavalitsustest, kust kursusel osalejad pärit on. Paremini ette valmistatud ja välja arendatud projektid saavad kohalikest rahastusallikatest otsest tuge.

2. Õppekava

Moodul 1 - Soojendus

Kestus	45 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Osalejad saavad omavahel tuttavaks ning on motiveeritud olema kursusejooksul aktiivsed. Nad saavad aru kodanikuosaluse tähtsusest ning sellest, et nende kui kodanike areng mõjutab nii professionaalset kui eraelu.

Mooduli õppe-eesmärgid:

- Osaleja hakkab mõistma kodaniku-osaluse ja kodanikukaasatuse vahet.
- Osaleja võrdleb erinevaid rolle, mida kodanikud /ametnikud/ administratsioonide esindajad kodanikuosaluses mängivad

Mooduli õppesisu:

- Seminari programmi eesmärkide esitlemine
- Osalejate tutvumine kasutades „jäälõhkuja“ (*“ice breaker”*) meetodit „mõistmise telg“

Mooduli õppemeetodid:

Treeneri esitus: võtab kokku kursuse eesmärgid, tutvustab lühidalt kursuse programmi ja teisi lektoreid ning viib läbi teise *“ice breaker”*i.

Osalejate esitlused: Kõik osalejad võtavad kujuteldaval seminari teema alasel *“mõistmise teljel”* kohad sisse. Nad tutvustavad end ükshaaval (nimi, kust nad tulevad, missugused kogemused neil on seminari teema osas). Treenerpalub osalejatel püüda selgitada, mida nende jaoks tähendavad *“kaasatud kodanik”* (KK) ja *“kodanikuosalus”* (KO).

Diskussioon: Treener kasutab kaasatud kodaniku ja kodanikuosaluse vahel vahe tegemiseks algatatava diskussiooni alusena ära osalejate ütlused seminari teema osas.

Moodul 2 - Kes on kaasatud kodanik ja mis on kodanikuosalus?

Kestus	60 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Selgitada mõisteid “kaasatud kodanik” (KK) ja “kodanikuosalus” (KO). Aidata võrrelda osalejate arusaamu KKst ja KOst. Tutvustada osalejatele mõnda osaluse teoreetilist kontseptsiooni.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja:
Oskab defineerida osalust ning teeb vahet KK ja KO vahel:

- Üksikindiviidi seisukohast
- Osalemisprotsessi efektiivsuse seisukohast
- Tegevuste traditsioonilisteks ning innovaatilisteks jaotamise seisukohast
- Oskab defineerida osalemise tasandeid

Mooduli õppesisu:

- Ütlused ja definitsioonid KK ja KO kohta
- Osalemise definitsioon
- Osalemise tasemed – S. Arstein, OECD

Mooduli õppemeetodid:

Rühmatöö: osalejad töötavad rühmades ja arutlevad, kas KK ja KO kirjeldavad ütlused on õiged või valed.

Treeneriesitlus: esitab mõned osaluse definitsioonid, erinevaid kontseptsioone osalemise kohta ja individuaalsete tasandite definitsioone.

Kohalike küsimuste määratlemine

Kestus	45 min
Üldine eesmärk: Eesmärgiks on tausta loomine järgnevate rühmatööl põhinevate tegevuste sooritamiseks. Osalejad tutvuvad rühmatöö juhtimise peamiste meetoditega, mida on tarvis vajaduste ja probleemide analüüsimiseks rühmatöö ajal avalikul koosolekul.	
Õppe-eesmärk: Osalejad: <ul style="list-style-type: none">• Saavad aru ja oskavad rühmas töötades kasutada <i>brainwriting</i>² meetodit• Omandavad meetodilisi võtteid töötamiseks suurema inimrühmaga• Teab samme, mis viivad prioriteetide määratlemise suunas	Õppesisu: Vajaduste ja probleemide kaardistamiseks mõeldud meetodidja tehnikad: <ul style="list-style-type: none">• <i>brainwriting</i> - kaardistamine• prioriteetide määratlemine
Õppemeetodid: Treeneri esitus: määratleb otstarbed ja eesmärgid, mille kohaselt meetodit kasutatakse. Rühmatöö: <i>brainwriting</i> – osalejad määratlevad probleeme, mis nende paikkondades / kohalikes omavalitsustes esinevad. Rühmatöö – prioriteetide seadmine: iga rühm valib välja prioriteedid, mis nende arvates on kõige tõsisemad, ning vajavad, et nendega tegeletaks. Esitus: Iga grupp esitab oma töö tulemused. Treeneri esitus: tulemused, mis selle meetodi rakendamisel saadi, meetodi kasutatavus ja piirangud (tööleht).	

² **Brainwriting** on ajurünnaku alternatiivne meetod, mis püüab julgustada inimesi ühtlasemale osalemisele rühmas.

Moodul 4 –Tingimused osalemiseks

Kestus	45 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Eesmärgiks on süvendada arusaama tingimustest ja kriteeriumitest, millest sõltub modereerimistehnikate kasutamise võimalikkus. Osalejad tutvuvad spetsiifilise modereerimistehnikaga „*sticky dot voting*”³.

Mooduli õppe-eesmärgid:

- Osaleja on suuteline nimetama vähemalt 10 asjaolu, mis mõjutavad osalusprotsessi
- Osaleja oskab nimetada osalusprotsessi teostatavuse ja edu võtmeisikuid
- Osaleja teab ja oskab kasutada prioriteetide määratlemise modereerimistehnikat, mida nimetatakse „*sticky dot voting*”

Mooduli õppesisu:

- Kriteeriumid ja tingimused, mil otsustusprotsessis saab kasutada modereerimistehnikaid
- Modereerimistehnika „*sticky dot voting*”

Mooduli õppemeetodid:

Rühmatöö: Millistel tingimused on võimalik kaasata inimesi teie poolt välja valitud probleemide lahendamisse? Ajurünnak – miks ei, miks jah?

Ühisesitlus ja treeneri juhendamine: Rühmatöö kokkuvõtte ja teiste võimalike tingimuste täitmine, mis on vajalikud inimeste protsessi kaasamist kavandades.

Rühmatöö: Lõpus veel kord probleemi valiku rakendamine („*sticky dot voting*” meetod).

³ Sticky dot voting on meetod, mis aitab rühmal paljude ideede hulgast kõige olulisemad või ka ainult ühe välja valida.

Moodul 5 - Kaasatud kodaniku ja kodanikuosaluse kommunikatsioon

Kestus	45 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Osalejad saavad paremini aru mõistetest “kaasatud kodanik” ja “kodanikuosalus” ning nad õpivad kasutama spetsiifilisi kommunikatsioonimeetodeid nende mõistete vaheliste erinevuste seisukohast.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osalejad omandavad teadmisi ning õpivad vahet tegema vähemalt kümne erineva meetodi vahel tulenevalt:

- Osalemise tasemest otsustusprotsessis, mis on nende jaoks võimalik
- Sellest, kas meetodit tuleks kasutada kaasamiseks (KK) või osaluseks (KO)
- Sellest, missugune ja kui suur on rühm, kelle jaoks meetod on kavandatud
- Mis on nende meetodite eelised ja piirid

Mooduli õppesisu:

Harjutus aitab osalejatel tutvuda valikuga osalusmeetoditest järgmisel skaalal:

- Informatsioon
- Juhendamine
- Tagasiside
- Pädevuse delegeerimine

Mooduli õppemeetodid:

Rühmatöö: osalejad lahendavad rühmatöös probleemküsimust, mis oleks ühtviisi tähenduslik KK ja/või KO jaoks.

Ühine esitlus ja kokkuvõte.

Lektoriesitlus: rühmatöö kokkuvõtete tegemise ajal võib lektor üles märkida informatsiooni, mida ei olnud seni veel nimetatud, ning toonitada meetodi kirjelduse tähtsaid aspekte.

Moodul 6 - Kogukonna arengu protsess

Kestus	35 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Eesmärgiks on tutvustada osalejatele kogukonna arengule keskenduvate projektide kavandamise ja koostamise üldist struktuuri. Samal ajal järgib selle mooduli sisu eelmist M5 ja kasutab ära sealt saadud teabe ning annab ühtlasi võimaluse nende sünergia tekkeks.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja omandab teadmisi kogukonna arengule keskenduvate projektide kavandamise protsessist ning:

- Oskab teha vahet individuaalsete sammude ning kommunikatsiooni vahel võtmeisikutega
- Oskab nimetada kommunikatsiooni-meetodeid, mis on kasutatavad iga niisuguse sammu puhul

Mooduli õppesisu:

Projektitsükli üldkontseptsioon ja projektijuhtimise spetsiifiline meetod (*Community Action Plan Project*).

Siinkohal on sisu osadeks ka meetodid, mida tutvustati eelnenud harjutuses.

Mooduli õppemeetodid:

Lektori esitus:projekti arenguetappide tutvustus.

Rühmatöö:individuaalsete sammude kavandamine protsessi individuaalsetes staadiumites, iga kommunikatsioonimeetodi sobitamine individuaalsete sammudega.

Moodul 7 - Parimate praktikate näide – poliitiku vaatepunkt

Kestus	60 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Eesmärgiks on näidata rahva ja erinevate gruppide kogukonnaprojektidesse kaasamise plusse ja miinuseid ning poliitikute kogemusi protsessiga. Kõike seda näidatakse praktiliste näidete varal, millele järgneb arutelu võimalike seikade üle, mis võivad kaasneda konkreetsete praktikate ellurakendamisel.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja saab selgema ettekujutuse asjaoludest ja tingimustest, millega puututakse kokku projektide rakendamisel väiksemates omavalitsustes:

- Saab teada soovitusi ja võtteid selleks, et kaasata passiivsemaid kodanikke
- Saab teadlikuks eelistest, mis on projektide kavandamisel väikestes omavalitsustes.

Mooduli õppesisu:

Hea eeskuju niisugusest projektist, mis toetab kogukonna arengut, kaasates omavalitsuse arengusse vabatahtlikke.

Mooduli õppemeetodid:

Esitlus: parimate näidete esitlemine.

Diskussioon: osalejate vaba vestlus heade näidete esitlejate/esindajatega.

Interaktiivsed tehnikad rühmatöök – sissejuhatus

Kestus	20 min
Mooduli üldine eesmärk: Selle mooduli eesmärk on tutvustada osalejatele rühmatöö modereerimise spetsiifiliste toimingutega, mida saab kasutada nende enda inimesi kaasavate projektide kavandamisel.	
Mooduli õppe-eesmärgid: Osalejad õpivad tundma viit spetsiifilist rühmatöö modereerimise tehnikat, ning iga tehnika kohta saab ta teada: <ul style="list-style-type: none">• Mis on selle eesmärk• Kuidas see on struktureeritud• Kui aeganõudev see on• Kui mitmele inimesele see on mõeldud	Mooduli õppesisu: Osalejad õpivad tundma järgmisi modereerimistehnikaid: <ul style="list-style-type: none">• Probleemi kaardistamine (ajurünnak + “<i>brainwriting</i>” + prioriteetide määratlemine)• Otsustuse puu• Sidusrühmade analüüs• Projektiettevalmistamine – tegevuste kavandamine
Mooduli õppemeetodid: Lektoriesitlus.	

Moodul 9 - Interaktiivsed tehnikad rühmatöök – sissejuhatus

Kestus	45 min
Mooduli üldine eesmärk: Osalejad analüüsivad valitud probleemi põhjuseid ja tagajärgi, kasutades "otsustuse puu" võtet. Selle abilmõistavad osalejad oma probleemi põhjuseid ja tagajärgi, ning oskavad paremini määratleda oma projekti eesmärgi.	
Mooduli õppe-eesmärgid: Osaleja: <ul style="list-style-type: none">• Saab teada, kuidas probleemi antud meetodi abil analüüsida (vt ka M8)• Oskab probleemi analüüsides teistega koos rühmas töötada (põhjuste ja tagajärgede definitsioon)• Suudab määratleda antud tehnika kasutamise otstarbekust enda juhtumil	Mooduli õppesisu: Analüüs "otsustuse puu" abil.
Mooduli õppemeetodid: Treeneriesitlus: kasutatud meetodi täpsustamine-selgitamine, selle võrdlemine teiste sarnaste meetoditega jne. Rühmatöö: iga rühm kasutab meetodit selle probleemi puhul, mis valiti välja rühmatöös M4 käigus. Esitlus: üks rühmadest esitleb oma töö tulemusi. Diskussioon: arutelu treeneri juhendamisel (kuidas meetod töötas / ei töötanud, kasutatavus tegelikes olukordades).	

Moodul 10 - Projekti eesmärkide määratlemine

Kestus	45 min
Mooduli üldine eesmärk: Osalejad laiendavad oma teadmisi projekti juhtimisest ning määratlevad oma projekti eesmärgid, kasutades SMART tehnikat.	
Mooduli õppe-eesmärgid: Osaleja: • Õpib tundma ja on võimeline kasutama SMART tehnikat projekti eesmärkide kindlaksmääramisel enda konkreetsel näitel.	Mooduli õppesisu: •S.M.A.R.T. tehnika •Seos probleemi analüüsiga
Mooduli õppemeetodid: Treeneriesitlus: SMART tehnika tähtsus ja kasutatavus, seosed eelnenud töö tulemustega. Rühmatöö: enda projekti eesmärgi/eesmärkide määratlemine. Esitlus ja diskussioon: üks rühmadest kannab ette oma projekti eesmärgid.	

Moodul 11 - Interaktiivsed meetodid ja tehnikad rühmatöök – Sidusrühmade analüüs

Kestus	55 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Tehnika “sidusrühmade analüüs” rakendamine.
Iga rühm planeerib oma projektitegevuse jätku ja valib oma projekti võtmeisikud.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja:

- Õpib antud tehnikat kasutades tundma võtmeisikute analüüsi protsessi (vt ka M8)
- On suuteline töötama rühmas koos teistega ning analüüsima probleemi (määratlema põhjuseid ja tagajärgi)
- Oskab hinnata antud tehnika sobivust kasutamiseks tema enda juhtumil

Mooduli õppesisu:

“Sidusrühmade analüüs”

- Ajurünnak
- Sidusrühmade maatriks

Mooduli õppemeetodid:

Treeneri esitlus: kasutatud meetodi edasine täpsustamine.

Rühmatöö: Iga rühm kasutab seda meetodit, mis määratleti M4 rühmatöös.

Esitlus: Üks rühmadest kannab ette oma töö tulemused.

Diskussioon: arutelu treeneri juhendamisel (kuidas meetod töötas / ei töötanud, kasutatavus tegelikes olukordades).

Moodul 12 - Oma projekti tegevuskava

Kestus	90 min
Mooduli üldine eesmärk: Iga rühma ülesandeks on koostada oma projekti detailne plaan (määratletud eesmärgid, sihtrühmad, projektitegevused ja nende ajakava ning tööjaotus rühmas).	
Mooduli õppe-eesmärgid: Osaleja: <ul style="list-style-type: none">• Õpib tundma ja oskab kasutada tegevuste kavandamise meetodit – on võimeline viima läbi eelnevate tegevuste tulemuste struktureeritud analüüsi (M3 – M11)• Oskab määratleda sihtrühmi (kodanikud, poliitikud, ametnikud) ja tunneb meetodeid nende kaasamiseks oma projekti rakendamisel	Mooduli õppesisu: Tegevuste kavandamine ning projekti üldine struktuur (nt Gantt'i graafik)
Mooduli õppemeetodid: Treeneri esitlus: tegevuste kavandamise tehnikate kirjeldus ja projekti ettevalmistamise põhistruktuur. Rühmatöö: iga rühm valmistab ette oma projekti lõpliku versiooni, kaasa arvatud seletuse sellest, kuidas kaasata iga sihtrühm selle elluviimisse. Valmistatakse lõppesitluseks. Projektitaotluste esitlemine: iga rühm esitab oma projektitaotluse.	

Moodul 13 -Edasised sammud – kogukonna aktsioonide tingimused

Kestus	45 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Selgitada meeskondadele hindamiseks valmistumisel nende “kodutööd” ning tuletada meelde rahastuse saamise tingimusi.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja:

- Saab teada tingimustest, milliste täitmisel on võimalik saada toetust, et viia oma kogukonna projekt Broumovsko piirkonnas ellu.
- Saab teada, missuguseid samme tuleb veel astuda, et kaasata inimesi järgmise kahe kuu jooksul.

Mooduli õppesisu:

Kohaliku rahastuskeemi tingimused. Järgmise kahe kuu tegevuste kavandamine.

Mooduli õppemeetodid:

Treeneri esitlus: treener kirjeldab osalejatele programmi kriteeriume ning selgitab võimalusi saamiseks rahalist toetust oma projekti elluviimiseks.

Ühine tegevus: võimalikult varasemate kuupäevade kindlaksmääramine. Küsimused ja vastused.

Moodul 14 - Katseperiood

Kestus	360 min
--------	---------

Mooduli üldine eesmärk:

Osaleja testib saadud teadmisi tegelikes oludes ülesandega kontrollida teema olulisust kavandatava projekti jaoks, st esimesed sammud, kaasates kolm erinevat sihtrühma ning saades neilt tagasisidetvõi isegi tuge projektile. Selle mooduli lõpus kohandab iga rühm oma tegevuskava nii, et sellest saaks arendada välja projekti. "Testimise" ajal treenerid juhendavad osalejaid ning abistavad neid inimeste kaasamisel ja projektitaotluse ettevalmistamisel.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja:

- Arendab oma avaliku võimu esindajatega suhtlemise oskusi
- Korrigeerib oma suhtumist koostöösse inimestega
- Süvendab arusaamist sellest, kuidas rakendada õpitud KK ja KO kontseptsioone
- Mõistab projektide SMARTimise loogikat

Mooduli õppesisu:

Kohalike rahastusskeemide kriteeriumid

Mooduli õppemeetodid:

Rühmatöö juhendamine. Konsulteerimine projektide ettevalmistamise ajal ning tagasiside andmine täiustatud projektitaotlustele katseperioodi lõpus.

Moodul 15 - Kodanikuosaluse protsessi riskid ja tõkked

Kestus	90 min
--------	--------

Mooduli üldine eesmärk:

Võimaldada osalejatekogemuste vahetamist inimeste kaasamisel maapiirkon-dades. Määratleda võimalusi, kuidas saada üle takistustest spetsiifilises keskkonnas. Võrrelda oma kogemusi teiste piirkondade kogemustega.

Mooduli õppe-eesmärgid:

Osaleja:

- Tunneb mitmesuguseid tõkkeid, mis tulevad sageli ette KK ja KO protsessis
- Teab, kuidas lahendada iseloomu-likke probleeme, mis esinevad oma-valitsuste spetsiifilistes tingimustes

Mooduli õppesisu:

Nõuandeid KK ja KO jaoks maapiirkon-dades

Mooduli õppemeetodid:

Esitlus ja osalejate diskussioon – osalejad tutvustavad oma kogemusi, rääkides ka tõketest ja probleemidest.

Heade kogemuste tutvustamine – näide selle kohta, kuidas kirju seltskonnaga (eriti noortega) töötada kogukonna arengu huvides.

Diskussioon lektori või kutsutud esinejaga.

Kokkuvõte diskussioonist ja saadud õppetundidest.

Moodul 16 - Tegelikud võimalused

Kestus	120 min
Mooduli üldine eesmärk: Selle mooduli eesmärk on anda osalejatele võimalus oma projektide rakendamiseks. Nad viivad ennast kurssi niisugustele projektidele raha saamise võimalusega. Nad saavad võimaluse katsetada oma ideid neid esitledes ja saades piirkondlikust arengufondist rahastuse.	
Mooduli õppe-eesmärgid: <ul style="list-style-type: none">• Osaleja teab vähemalt kolme allikat, kust ta võib saada rahastust• Projektikonkursside eesmärgid• Rahastuse saamise kohustuslikud tingimused Osaleja suudab (tal on oskused): <ul style="list-style-type: none">• Esitleda kas üksi või meeskonnas projekti ideed	Mooduli õppesisu: <ul style="list-style-type: none">• Regionaalsete kodanike initsiatiivi toetavate fondide tutvustus• Nõuandeid ja soovitusi heaks esitluseks
Mooduli õppemeetodid: Treeneri loeng: rahastusprogrammide kohta käiva põhiinformatsiooni esitlus (kutsutud külaline, kes esindab mõnda rahastusallikat). Küsimused ja vastused: vestlus rahastusallika esindajaga. Esitlus esinemise põhitõdedest. Rühmatöö: rühmad töötavad oma esitluse kallal, millega nad lähevad rahastaja ette.	